

Základní škola Hlubočky - Mariánské Údolí

okres Olomouc, příspěvková organizace

Olomoucká 355, Hlubočky 3

IČ: 70982031

tel.: 585 351 210

mobil: 736 539 006

e-mail: zs.mar.udoli@seznam.cz

**Školní vzdělávací program
pro zájmové vzdělávání**

Spolu a hravě pro radost

**Školní družina
při ZŠ Hlubočky- Mariánské Údolí**

Obsah

1	Identifikační údaje.....	3
2	Obecná charakteristika	4
2.1	Charakteristika a materiální vybavení ŠD.....	4
2.2	Charakteristika provozu školní družiny.....	4
2.3	Podmínky přijímání žáků.....	4
2.4	Podmínky ukončování vzdělávání.....	5
2.5	Personální podmínky	5
2.6	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, ochrana před sociálně patologickými jevy a projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí	5
2.6.1	Bezpečnost a ochrana zdraví žáků.....	5
2.6.2	Podmínky pro hygienické a bezpečné působení	6
2.6.3	Psychosociální podmínky.....	7
2.6.4	Osnova poučení o bezpečnosti	7
2.4.5	Prevence sociálně patologických jevů.....	10
2.5	Podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany žáků.....	11
2.6	Spolupráce s rodiči a s jinými subjekty	11
2.7	Podmínky ekonomické – poplatky	12
2.8	Podmínky vzdělávání žáků se speciálními potřebami.....	12
2.8.1	Žáci zdravotně postižení a zdravotně znevýhodnění.....	12
2.8.2	Žáci se sociálním znevýhodněním	13
2.8.3	Mimořádně nadaní žáci	13
2.9	Dokumentace vedená v oddělení školní družiny	14
3	Charakteristika ŠVP – vzdělávací obsah.....	14
3.1	Cíle výchovně-vzdělávací práce	14
3.2	Klíčové kompetence	14
3.3	Obsah činnosti	16
3.3.1	Vzdělávací a výchovné oblasti.....	16
3.3.2	Formy vzdělávání.....	18
4	Pedagogická evaluace a hodnocení	20
5	Závěr.....	22

1 Identifikační údaje

Název programu: **Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání - školní družina – Spolu a hravě pro radost**

Název školy: Základní škola Hlubočky– Mariánské Údolí, okres Olomouc, příspěvková organizace, Olomoucká 355, 783 65 Hlubočky 3

Adresa školy: Základní škola Hlubočky – Mariánské Údolí,
Olomoucká 355, Hlubočky 3, 78365

Ředitelka školy: Mgr. Lucie Hladíková

Telefon: 585 351 210, 736 539 006

e-mail: zs.mar.udoli@seznam.cz

Web: www.zsmarianskeudoli.eu

Vedoucí vychovatelka: Mgr. Ludmila Erbesová

Vychovatelka: Michaela Niklasová

Telefon: 739676620

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2013

Č.j.: zsmú/314/2013

Verze: č. 1

Podpis ředitelky školy

Razítko školy

2 Obecná charakteristika

2.1 Charakteristika a materiální vybavení ŠD

Základní škola Hlubočky-Mariánské Údolí se nachází v malebném údolí obklopeném lesy. Školní družina je součástí základní školy. Školní družina (dále jen ŠD) se ve své činnosti řídí vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání v platném znění. Je zaměřena na účelné využití volného času dětí. Realizuje výchovně vzdělávací činnost formou odpočinkových, zájmových a rekreačních činností.

Má dvě oddělení, která jsou umístěna v novější části budovy školy. K činnosti a práci s dětmi využíváme: první a druhé oddělení, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku, tělocvičnu, hřiště, které je hned vedle školy, pozemek před školou a les k rekreaci dětí, počítačovou učebnu vybavenou internetem, multifunkční učebnu. Pro rozvoj čtenářských dovedností má družina i vlastní knihy a pravidelně odebíráme dětské časopisy Sluníčko, Mateřídouška. Materiální podmínky jsou na velmi dobré úrovni a snažíme se školní družinu průběžně vybavovat novými hračkami a pomůckami. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně.

2.2 Charakteristika provozu školní družiny

Školní družina při ZŠ Hlubočky – Mariánské Údolí má 2 oddělení, z nichž každé je naplňováno max. do 30 dětí.

Provoz ŠD je v době ranní činnosti od 5,45 – 7,45 hodin, odpolední činnosti od 11,40 – 16,00 hodin.

2.3 Podmínky přijímání žáků

Do ŠD jsou přijímáni žáci 1., 2. a 3. třídy zaměstnaných matek, o přijetí žáků vyšších ročníků rozhoduje ředitelka školy. Přihlášení je podmíněno odevzdáním zápisního lístku, kde rodiče určí rozsah docházky a způsob odchodu žáka (jméno a příjmení osob, které jej mohou vyzvedávat nebo v kolik hodin bude odcházet sám). Odchylky od docházky, způsobu

odchodu a předem známou nepřítomnost oznamují zákonní zástupci žáka písemně na předtištěném formuláři, který je volně stažitelný na webových stránkách školy. Docházka řádně přihlášeného žáky je povinná.

2.4 Podmínky ukončování vzdělávání

Ukončení vzdělávání ve školní družině je vždy k 30. 6. příslušného školního roku.

Předčasné ukončení docházky do školní družiny je možné:

1. na základně písemné žádosti zákonných zástupců žáka
2. při neplacení poplatku za ŠD v uvedeném termínu
3. pokud žák opakovaně nedodrží řád školní družiny

V bodě 2. a 3. je o ukončení docházky alespoň 3 dny předem písemně informován zákonný zástupce.

2.5 Personální podmínky

Ve ŠD zajišťují pedagogické působení na žáky dvě vychovatelky. Obě splňují zákonem dané vzdělání pro vychovatelskou práci. Odborné zaměření si dále prohlubují samostudiem, formou akreditovaných seminářů a studiem odborných knih, časopisů a literatury.

Vychovatelky plně spolupracují s ostatními pedagogickými pracovníky školy.

2.6 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, ochrana před sociálně patologickými jevy a projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

2.6.1 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků

Místnosti školní družiny jsou vybaveny bezpečným nábytkem, kobercem a odpovídajícím osvětlením. Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti ve všech prostorách využívaných ŠD, při společných akcích. Dále jsou informováni o možných rizicích pohybu v určitém prostředí (např. v lese, prostorách ŠD, tělocvičně, jídelně), upozorňováni na následky a soustavně poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, ale i na veřejnosti. Řídíme se vypracovaným řádem školní družiny, který je vyvěšen ve školní družině na viditelném místě, na školních webových stránkách. Žáci jsou s řádem seznámeni vždy

při první návštěvě družiny ve školním roce vychovatelkou. Vychovatelka dbá na to, aby byli dodatečně poučeni žáci, kteří při první návštěvě chyběli. Přihlížíme k základním fyziologickým potřebám žáků a snažíme se vytvořit podmínky pro jejich zdravý vývoj. Zajišťujeme bezpečnost a ochranu zdraví žáků a předcházíme vzniku sociálně patologických jevů. Vychovatelky jsou proškoleny o předpisech PO a BOZP. Dodržují bezpečnostní předpisy v práci. Snaží se učinit všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno. Při úrazu poskytnou vychovatelky žákovi první pomoc, zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí zákonnému zástupci, vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře.

V případě nemoci okamžitě informujeme rodiče žáka. K dispozici je vybavená lékárnička. Obě vychovatelky zvládnou poskytnout první pomoc.

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu, pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny, řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Vychovatelky ŠD provedou prokazatelné poučení žáků o BOZP. Záznam o poučení je uveden v třídních knihách jednotlivých oddělení.

Žák se řídí pokyny vychovatelky ŠD, pravidly řádu ŠD a školního řádu, předpisy a pokyny k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byl seznámen.

Při činnosti mimo areál školy nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu žáků připadnout více než 25 žáků. Výjimku poskytuje ředitel školy v případě potřeby na každou akci zvlášť na základě žádosti vedoucí vychovatelky ŠD a s přihlédnutím k zajištění bezpečnosti dětí a konkrétním podmínkám akce.

Ve školní družině vychovatelky při všech činnostech dbají na bezpečnost dětí (nejen fyzickou, ale také sociální a emocionální) a na předcházení rizikovým situacím nebo úrazům. Vedou děti k odpovědnosti za své chování, svou bezpečnost i bezpečnost ostatních účastníků při jednotlivých činnostech.

2.6.2 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činností a skladba zaměstnání
- dodržování pitného režimu

- zdravé prostředí užívaných prostor (vlastní nově vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku atp.)
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci (ŠD je vybavena vlastní lékárníčkou), kontaktů na lékaře, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc

2.6.3 Psychosociální podmínky

- příznivé sociální klima, vytváření pohody prostředí, otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhým,
- respekt k potřebám jedince, činnost vycházející ze zájmu účastníků, osvojování si praktických dovedností, hlavním momentem v činnosti je všestranný prospěch dítěte,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy
- spoluúčast všech dětí na plánování činnosti, na jejím řízení i následném hodnocení,
- včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školní družiny

Na začátku školního roku každá vychovatelka ve svém oddělení děti seznámí s vnitřním řádem školní družiny a společně s dětmi si určí pravidla soužití ve školní družině.

2.6.4 Osnova poučení o bezpečnosti

Poučení dětí o chování a bezpečnosti **při činnostech ve školní družině** – neopouštět prostory činnosti bez vědomí vychovatelky, dbát jejích pokynů, úklid aktovek, odpadky, úklid pomůcek, dodržování pitného režimu, zákaz házení (čímkoliv) v prostorách třídy, případné úrazy neprodleně ohlásit vychovatelce (sebemenší), bezpečné chování ...

Při přesunech (po chodbách školy i mimo budovu školy) – pohyb ve dvojicích, smluvené signály, čekat na smluvených místech, neběhat na chodbách, chůze po schodech, nebezpečí srážky, uklouznutí, pádu ...

Při činnostech v tělocvičně, na hřišti a v prostoru před školou – nevstupovat do tělocvičny ani na hřiště bez vědomí vychovatelky (hromadné příchody), nevstupovat do nářadovny bez přítomnosti vychovatelky, nelézt na žebřiny a další nářadí pokud to není součástí probíhající činnosti, neopouštět prostor bez vědomí vychovatelky, dodržovat smluvené signály a pokyny vychovatelky při všech činnostech, zákaz běhání s klacky, házení šiškami, klacky, kameny apod., bezpečné chování....

Přecházení přes silnici – používání přechodů pro chodce, nepřecházet mezi zaparkovanými auty, pravidla pro rozhlédnutí (vlevo, vpravo, vlevo), odhad vzdálenosti a rychlosti blížícího se vozidla, přecházení od autobusu (ne před autobusem, opatrnost při přecházení za stojícím autobusem – nebezpečí projíždějících vozidel), rozhlédnout se na každé i malé silnici ...

Na zastávkách autobusu, při vystupování, nastupování a při jízdě autobusem – úzký prostor na chodnicích u autobusových zastávek, neběhat, nehonit se, nebezpečí kolem zaparkovaných autobusů, při nastupování a vystupování se nestrkat, pozor na vysoké schody, nástup předními dveřmi, výstup (většinou) zadními dveřmi, v autobuse nekřičet, nepobíhat, postupuji co nejdále dozadu, případně sedět, aktovky ze zad, pevně se držet, nezapomenout na pravidla slušného chování, bezpečné chování...

Chůze po silnici a po chodníku – chůze po silnici: vlevo, při krajnici, nejvýše dva vedle sebe, v útvary vpravo při krajnici, hlídat rozestupy, reflexní vesty pro alespoň první a poslední dvojici, smluvené signály; chůze po chodníku: vpravo, neběhat, dávat pozor na překážky (zaparkovaná kola, různé značky a cedule“, pozor na vjezdy a výjezdy aut, bezpečné chování...

Jízda na kole a kolečkových bruslích – přilby, chrániče, využívání cyklistických stezek, dodržování dopravních předpisů (jízda po silnici a po chodníku), výbava kola...

Setkání s neznámým člověkem – pozdravit, ale neodpovídat na dotazy osobního rázu (věk, adresa, kdo je doma apod.), nikam s ním neodcházet, nic si od něj nebrat, při pocitu sledování zajít do obchodu, oslovit známé lidi, požádat o pomoc sousedy, informovat rodiče, učitele ...
Při nevhodném chování i známých lidí informovat rodiče, učitele ...

Setkání s neznámým zvířetem – nehladit, nedráždit, nekrmit (obejít obloukem), zachovat klid (neutíkat, nezvedat ruce, pozor na prudké pohyby), při jízdě z kola (pokud vás sleduje)

sesednout a pokračovat pěšky v klidu, při kontaktu umýt ruce, v případě pokousání nebo poškrábání informovat dospělou osobu...

V blízkosti otevřeného ohně – pozor na hořlavé materiály (papír, látky, barvy...), neběhat, nenatahovat se přes otevřený oheň, neskákat přes něj, nenapalovat předměty (klacky, špejle apod.), nevhazovat nic do ohně, poslouchat pokyny vychovatelky, nezapalovat oheň bez dozoru dospělého, při opékání buřtů pozor na jehly na opékání (ostré, horké), případný úraz okamžitě nahlásit ...

Práce s ostrými předměty – (nože, nůžky, kružítko, tužky, jehly, dlátka, pilky ...), nechodit s nimi, neběhat ani kolem ostatních, sedět, když chci pro něco dojít nebo se natáhnout, tak ostrý předmět odložit, nešermovat, nezkoušet ostrost na sobě ani nikom (ničem) jiném, nestrkat se, používat tyto nástroje pouze k určenému účelu, dbát pokynů vychovatelky, případný úraz okamžitě nahlásit, bezpečném chování...

V zimním období – na náledí (zvýšená opatrnost při chůzi, neběhat, pozor v blízkosti vozovky a při přecházení, neklouzat se), nebezpečí ukrytá pod sněhem (zasypaná nebezpečná místa a překážky, led apod.), padání sněhu ze střech, rampouchy, koulování, v předjaří tání ledu a sněhu...

Při koupání – neskákat do neznámé vody, plavat jen podle svých možností, v neznámé vodě jen kde stačím, vždy pod dohledem dospělého, dvě hodiny po jídle, pozor na uhřátí, křeče a teplotu vody ...

Při zimních sportech – ochranné pomůcky, dodržování pravidel na sjezdovce, vhodná místa, blízkost silnice, lesa, při bruslení dostatečně pevný led, pozor na okraje, jezy, led na řece, potoce apod., dohled starší osoby, nechodit sám...

Používání zábavné pyrotechniky – nikdy sám, většina prodejná až od 18. let, při sledování bezpečná vzdálenost, nedržet v ruce, číst pokyny a návody, velké nebezpečí úrazu a požáru...

Bezpečný internet a mobilní telefon – nesdělovat nikomu osobní údaje (celé jméno, adresu, věk ...), opatrnost při zveřejňování fotografií (ne vše se smí zveřejnit), přeposílání nevhodných informací, nereagovat na nabídky k osobnímu setkání (informovat o takové

nabídce rodiče nebo učitele), nebezpečí ukrytá v tzv. sociálních sítích (facebook apod.), šikana prostřednictvím internetu a mobilního telefonu, videa a jejich zveřejňování...

Poučení před prázdninami – sám doma (neotvírat cizím lidem, nelézt po výškách, pozor na elektřinu a plyn, nerozdělávat oheň, nezapalovat svíčky...), setkání s cizími lidmi, zvířaty, úrazy při hrách a sezónních sportech, dodržování dopravních předpisů, bezpečné chování při všech činnostech...

Bezpečné chování - takové chování, kterým vědomě neohrozím svou bezpečnost ani bezpečnost nikoho jiného (přemýšlení při všem, co dělám).

Poučení dětí vychovatelka zapíše do přehledu výchovné práce s vyznačením data, kdy bylo provedeno.

Dále jsou děti poučeny o bezpečnosti před zahájením každé činnosti.

2.4.5 Prevence sociálně patologických jevů

V naší školní družině se zaměřujeme především na nespecifickou primární prevenci. Naším cílem je prohlubovat dovednosti dětí, jak chránit své zdraví, znát jeho hodnotu a rozvíjet sociální dovednosti a zdravé sociální vztahy.

Vycházíme z toho, že každá nová činnost, která dítě zaujme a pracuje na ní s nadšením, ho odvádí od stereotypu všedního dne a touhy zkoušet nepoznané. Společně s dětmi se snažíme formou kooperativních činností vytvářet zdravé vztahy mezi dětmi navzájem, posilovat sebevědomí dětí, jejich ochotu pomáhat druhým, všimnout si lidí kolem sebe, odmítat všechny formy násilí, orientovat se v krizových situacích a snažit se je řešit. Seznamujeme děti se zdravotními riziky spojenými se špatným životním stylem, s kouřením, alkoholem, užíváním drog a léků a se způsoby odmítání návykových látek. V rámci výchovy k volnému času nabízíme dětem množství aktivit, na jejichž přípravě se podílejí a tím se učí najít si svou oblíbenou činnost, které se mohou ve svém volném čase věnovat.

2.5 Podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany žáků

Žáci zachází s majetkem a vybavením ŠD šetrně.

V případě úmyslného poškození majetku ŠD budou zákonní zástupci vyzváni k jednání o úhradě způsobené škody. Majetek školní družiny nesmí žáci odnášet domů.

Oblečení žáků a aktovky jsou odkládány na určená místa. Věci, které je možno zaměnit, mají řádně označeny.

Případnou ztrátu nebo záměnu hlásí ihned žáci nebo zákonní zástupci vychovatele.

2.6 Spolupráce s rodiči a s jinými subjekty

Vychovatelka je v kontaktu s třídní učitelkou a zákonnými zástupci. Úzce s nimi spolupracuje.

Začátkem školního roku na schůzce se zákonnými zástupci žáků 1. třídy vychovatelka informuje o organizaci ŠD, seznámí zákonné zástupce s nabídkou zájmových útvarů a režimem oddělení. Seznámí je prokazatelně s Řádem školní družiny a Vnitřním předpisem ředitele školy pro úplatu za pobyt ve školní družině. Zákonným zástupcům žáků vyšších ročníků je doručen nejdůležitější obsah Řádu školní družiny, Řád ŠD je vyvěšen na webových stránkách školy, svým podpisem na Zápisním lístku potvrzují, že se s Řádem seznámili.

Vychovatelky ŠD se nadále během školního roku v průběhu třídních schůzek zdržují ve škole, aby reagovaly na případné podněty a připomínky zákonných zástupců týkající se problematiky ŠD.

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou, jako je např. vánoční jarmark (výrobky), karneval, kulturní akce. Rodiče se mohou účastnit výchovně vzdělávací práce a po dohodě s učitelem kdykoliv školní družinu navštívit. Spolupracujeme s Obecní policií Hlubočky. Nadále budeme spolupráci s rodiči i jinými subjekty rozšiřovat a prohlubovat.

2.7 Podmínky ekonomické – poplatky

Úplatu v ŠD stanovuje ředitelka školy. Pro školní rok 2014/2015 činí příspěvek rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině 100 Kč měsíčně na jedno dítě. Příspěvek slouží zařízení na nákup her a pomůcek. Vyšší úplaty může ředitelka školy snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže:

a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,

b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo

c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře

a tuto skutečnost prokáže ředitelce školy.

Pokud za dítě není zaplacen poplatek, vedoucí vychovatelka školní družiny o tom uvedomí ředitelku školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitelka školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školní družiny.

2.8 Podmínky vzdělávání žáků se speciálními potřebami

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (zdravotní a sociální znevýhodnění, zdravotní postižení – zrakové, sluchové, tělesné, mentální, vady řeči, vývojové poruchy učení nebo chování) se snažíme přizpůsobit zájmové vzdělávání potřebám, které vyplývají z jejich zdravotního stavu nebo charakteru znevýhodnění. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost podle charakteru jejich znevýhodnění.

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení žáka bude na to brán ohled.

2.8.1 Žáci zdravotně postižení a zdravotně znevýhodnění

Zdravotně postiženým a zdravotně znevýhodněným žákům zajistíme:

- v oblasti personální: dostatečné personální zajištění aktivit, využití dobrovolníků, pomoc ze strany rodičů, speciálních pedagogů

- v oblasti technické: umístění tříd v přízemí umožňuje přístup do prostor ŠD, zajistíme pomoc při pobytu ve třídách, variabilitou vybavení umožníme bezpečný pohyb
- v oblasti materiální: didaktické a kompenzační pomůcky, dostatek materiálu pro činnosti
- v oblasti organizační: přizpůsobení aktivit tak, aby byly přístupné všem, využijeme pomoc skupiny spolužáků, podporující integraci

2.8.2 Žáci se sociálním znevýhodněním

Žákům se sociálním znevýhodněním jsme připraveni zabezpečit zapojení do všech aktivit:

- využít didaktických her pro rozvoj a upevnění slovní zásoby
- vhodně zvolit kolektivní hry, které umožní kontakt a bezprostřednost, pomohou odstranit sociální bariéry
- při zájmových aktivitách podpořit zájem o jednotlivé oblasti, zapůjčením pomůcek a materiálu odstranit možné problémy dané sociálním postavením rodiny
- nabídnout možnost doučování při přípravě na vyučování
- úzce spolupracovat s třídními učiteli, výchovným poradcem, učiteli jazyků, rodiči
- zapojit do herních aktivit upevňujících rozvoj slovní zásoby
- vzájemně se seznámit s kulturními zvyklostmi a lidovými tradicemi českého prostředí v porovnání s kulturami jednotlivých etnik

2.8.3 Mimořádně nadaní žáci

Mimořádně nadané žáky jsme připraveni diagnostikovat a adekvátně s nimi pracovat:

- vytvářet vhodná zaměstnání, zaměřená na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů, sociální a emocionální inteligence
- umožnit zařazení účastníka do činností, určených pro vyšší věkové skupiny
- využít spolupráce se školou, výchovným poradcem, školským poradenským zařízením
- nabízet vhodné aktivity v dalších zařízeních zájmového vzdělávání

Pro nadané žáky se taktéž stanoví podmínky odpovídající jejich potřebám. Pro rozvoj talentovaných dětí bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jiných zájmů.

2.9 Dokumentace vedená v oddělení školní družiny

Zápisní lístky.

Výkaz docházky pro nepravidelnou docházku do ranní ŠD.

Přehled výchovně vzdělávací práce ve ŠD v souladu se ŠVP školní družiny.

Přehled výchovně vzdělávací práce v zájmovém útvaru ŠD.

3 Charakteristika ŠVP – vzdělávací obsah

3.1 Cíle výchovně-vzdělávací práce

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jedná se zejména o:

- rozvoj žáků
- jeho učení a poznání
- osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- nespecifická primární prevence sociálně nežádoucích jevů

3.2 Klíčové kompetence

Jednotlivé výchovně vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální a interpersonální kompetence, občanské kompetence, kompetence k trávení volného času. Všechny aktivity ve školním roce jsou

směřovány k naplnění kompetence k naplnění volného času, kde se žáci seznamují s účelným trávením volného času, orientují se v možnostech jeho smysluplného využití, rozvíjejí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírají, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci zátěže ze školy. Odmítají nevhodné nabídky pro trávení volného času.

1. Kompetence k učení: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. Komunikativní kompetence: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

4. Sociální a interpersonální kompetence: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Činnostní a občanské kompetence: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

6. Kompetence k trávení volného času: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

3.3 Obsah činnosti

Posláním školní družiny je motivovat, podporovat a vést děti k rozvoji osobnosti smysluplným využitím volného času a to širokou nabídkou aktivit v bezpečném prostředí s profesionálním týmem.

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních zaměřujeme na regeneraci sil dětí po vyučování, na posílení sebevědomí, rozvíjení kreativity, na seberealizaci, radost a hru, na komunikaci a sociální kontakty. Ve školní družině probíhá pravidelná činnost, zahrnující činnosti ze všech výchovných a vzdělávacích oblastí- Místo kde, žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Družina umožňuje žákům odpočinkové činnosti klidové i aktivní a přípravu na vyučování. V průběhu dne nabízí spontánní aktivity.

Základním prostředkem činnosti ŠD je hra založena na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje jejich vědomosti a dovednosti, navozuje kladné emoce. Dobře navozené hry přinášejí pozitivní výsledky.

Při veškerých činnostech ve družině vycházíme ze zásad požadavků volného času – dobrovolnosti, zajímavosti a zájmovosti, aktivity a seberealizace, citlivosti a citovosti.

3.3.1 Vzdělávací a výchovné oblasti

ŠVP ŠD navazuje na vzdělávací program základního vzdělávání.

Člověk a jeho svět

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (obecní úřad, obecní policie, hasičské zbrojnice, orientace v prostoru a čase, odhadnout vzdálenost v čase, kopec, serpentina, vrchol, úpatí), beseda o naší obci. Bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách, dopravní výchova.

Lidé kolem nás

Děti se učí žít s lidmi kolem sebe, osvojení zásad vhodného společenského chování (rodina - postavení jedince v rodině, funkce rodiny, spolužáci, kamarádi - mezilidské vztahy, pomoc druhému, vzájemná úcta, tolerance, schopnost porozumět a pochopit druhého, dokázat odpustit a prominout, komunikace s lidmi, předcházení šikaně), osvojení správného stolování.

Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit).

Rozmanitost přírody, ochrana přírody

Děti se učí vnímat přírodu - vycházky po okolí, pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě (jaro-zima), využití literatury, encyklopedie, internet, výtvarná a pracovní činnost - přírodní materiály (šišky, listy), ochrana přírody (čištění potůčků, sběr odpadků v lese), ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, péče o květiny ve škole, soužití s přírodou - člověk a příroda = život.

Člověk a jeho zdraví

Učí se dodržovat základní hygienické návyky (osobní hygiena, zdravá strava, pitný režim) poznávat sám sebe (rozdíl mezi mužem a ženou, životní potřeby), poučení a péče o své zdraví, zdravotní prevence, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět pomoci a ošetřit poranění (základy první pomoci), besedy na toto téma, zdravotní soutěž.

Umění a kultura

Sem spadá hudební výchova, výtvarná výchova, dramatická výchova. Výtvarná činnost se velmi často prolíná s činností pracovní. Při této činnosti je nejdůležitější vlastní tvořivá práce dětí, mít radost z vlastní dovednosti. Osvojení estetiky, krásna. Vytvářet a zafixovat u dětí v průběhu několikaleté docházky do ŠD kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky - krásna, vnímání světa a okolí tvořivě, citlivě. Umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky. Umění se vyjádřit jazykem – dramatická výchova, obohacení emociálního života.

Informační a komunikační technologie

1. Základy práce s počítačem (využití základních funkcí, dodržení základních pravidel bezpečné práce s hardwarem i softwarem, ochrana dat před poškozením, ztrátou, zneužitím).
 2. Vyhledávání informací a komunikace (komunikace s internetem).
 3. Zpracování a využití informací (práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru)
- Snažíme se o Informační gramotnost již u dětí od 6 let.

3.3.2 Formy vzdělávání

Pravidelná činnost

Obsažena v týdenní skladbě zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání. Do pravidelné činnosti zahrnujeme také práci vlastních zájmových útvarů.

Školní družina v rámci účelného využití volného času žáků naší školy nabízí dle poptávky dětí zájmové kroužky zaměřené na sportovní aktivity, jazyky a výtvarné dovednosti aj.. Kroužky jsou zpoplatněny. Vybrané peníze použijeme na zakoupení materiálu., pomůcek a vybavení.

Kroužky vedou pedagogičtí zaměstnanci školy. Na konci školního roku žáci dostávají účastnický list.

Příležitostní činnost

Výchovná, vzdělávací, zájmová a tématická, rekreační činnost organizovaná nepravidelně dle potřeb dětí a možností ŠD (projekty, celodružinové akce – karneval, drakiáda, sportovní soutěže). Příležitostné akce jsou zpravidla určeny pro všechna oddělení a jsou zahrnuty v celoročním plánu akcí ŠD.

Spontánní činnost

Vychází z denní skladby činností ve školní družině.

Rekreační činnost

- přispívá k odpočinku a odreagování od školních povinností, vytvoření dobré nálady a pohody u dětí,
- probíhá formou her – individuálních, společenských, stolních, řízených, didaktických; hra je nejvýznamnějším výchovným prostředkem a nejlepší forma aktivního odpočinku,
- dále probíhá četbou, sledováním videa, poslechem kazet – pohádky, písničky,
- rekreací a pobytem na čerstvém vzduchu (vycházky po okolí, les, hřiště),
- rozvíjením soutěživosti, pěstováním zdravého sebevědomí

Zájmové činnosti

Sportovní činnost

- přispívá k rozvíjení tělesné zdatnosti, soutěživosti, vytrvalosti, obratnosti, sportovních dovedností,
- dává dětem možnost zdravého tělesného vyžití a uspokojuje potřebu pohybu dětí,
- pohybové hry na hřišti nebo v tělocvičně, vycházky, zimní radovánky

Esteticko-výchovná činnost

- probíhá formou výtvarné, hudební a hudebně pohybové výchovy, učíme děti vlastní tvořivosti, vnímat, cítit a prožívat estetické vjemy, osvojení krásna, estetiky,
- patří sem: kreslení, malování, modelování, koláže, výtvarné soutěže, hudební soutěže, zpívání, hudební hádanky, tanec, cvičení s hudbou, využíváme hry na hudební nástroje

Pracovně-technická činnost

- při této činnosti je nejdůležitější vlastní tvořivá práce dětí, mít radost z vlastních dovedností, rozvíjení trpělivosti, zručnosti, fantazie u dětí, učíme se vážit si lidské práce a jejích výsledků,
- děti si vyzkouší práci s různými materiály - práce s přírodninami, malování na sklo, keramika, papír, textil, modelovací hmoty

Přírodovědná činnost

- učíme děti vnímat přírodu, vedeme je k tomu, aby měli kladný vztah k přírodě, ohleduplné chování k přírodě,
- vycházky po okolí, pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě, ochrana přírody (čištění potůčků, sběr odpadků)

Společenskovední činnost

- je součástí všech výchovných činností, pěstujeme u dětí zásady slušného chování,
- zaměříme se na pěkné a kamarádské vztahy mezi dětmi: vzájemná úcta, umění porozumět, pochopit, vcítit se, pomoci tomu, kdo pomoc potřebuje, dokázat prominout, odpustit, umět komunikovat s lidmi

Příprava na vyučování

- ověřování a upevňování školních poznatků probíhá formou: didaktických her, dramatizací, četby, sledování naučných pořadů pro děti (procvičování čtení, návštěva školní knihovny),
- didaktické hry - procvičování paměti, pozornosti, rozvoj slovní zásoby.

Jednotlivé činnosti se vzájemně prolínají a doplňují. Při práci se řídíme potřebami, náladami a zájmy dětí.

4 Pedagogická evaluace a hodnocení

Hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu. S dětmi o pokrocích, kterých dosahují, vhodným způsobem hovoříme.

Vnitřní evaluace

- průběžné sebehodnocení práce vychovatelek
- hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
- hodnocení výchovné práce ŠD třídními učitelkami – vzájemná spolupráce,

- přehled o rozvoji dětí
- hodnocení klimatu ŠD (atmosféry)
- hodnocení realizace ŠVP

Vnější evaluace

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a dětí
- hodnocení zřizovatele a České školní inspekce
- hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků ŠD

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá

- (kurzy, samostudium)
- stavem materiálních podmínek (kvalita pracovního prostředí, vybavení nábytkem, pomůckami atd.)
- zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví

Techniky evaluace a hodnocení

- průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne a hledání příčin
- kolegiální rozhovor na pedagogických či provozních poradách
- neformální povídání o činnostech v ŠD, o svěřených dětech
- zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí
- zpětná vazba – zájem rodičů o činnost ve školní družině
- veřejná prezentace výsledků činnosti družiny (veřejná vystoupení dětí, výstavky prací dětí)
- pozorování dětí, rozhovory s dětmi i rodiči
- testování, jak si děti poradí se zadanými úkoly
- prezentace ŠD prostřednictvím fotodokumentace, prostřednictvím článků na školních webových stránkách

Hodnocení účasti a práce v zájmovém útvaru je formou předání Účastnického listu za práci v zájmovém útvaru na závěr školního roku.

5 Závěr

Při všech složkách výchovně vzdělávacího programu přihlížíme k individuálním schopnostem dětí, nepřetěžujeme je, nenutíme je k práci či hře za každou cenu - snažíme se najít náhradní řešení, k jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám. Do činností zařazujeme oblíbené hry dětí, volíme aktuální témata (různé svátky, výročí, lidové tradice), dbáme na pravidelné střídání všech složek. Také děti se mohou na skladbě programu podílet (rozhodnou společně, jakou hru si zahrají, na jaké téma budou malovat, přinesou si DVD s oblíbeným filmem či vyprávěním apod.).

Při sestavování plánů se řídíme rozvrhem dětí a skladbou dětí ve školní družině. Cílem zájmového vzdělávání školní družiny je podporovat aktivní odpočinek dětí a odstraňovat duševní únavu. Nenásilnou a zábavnou formou rozvíjet schopnosti dětí, povzbuzovat je ke všem činnostem a dát prostor k tvořivosti. Naše činnost je promyšlená a pečlivě plánovaná. Při tvorbě ŠVP ŠD jsme vycházeli z místních podmínek školní družiny a okolí a zájmu dětí.

Ve školní družině chceme vytvořit žákům takové zázemí, které bude rozvíjet jejich tvořivost a současně vybaví každého žáka vším potřebným pro jeho další zájmové vzdělávání.

Vychovatelky ŠD usilují o to, aby výsledkem jejich činnosti byla pohoda, kvalitní prožitek, zaujetí žáků a možnost jejich seberealizace.

Ředitelka školy

Vedoucí vychovatelka